

Věděli jste, že...?

• Suburbanizace je proces, kdy se obyvatelé stěhují z měst na vesnice. Pojem urbanizace je spojen s přesunem obyvatel z vesnic do měst.

Obr. 2 – Druhé bydlení (chata)

Obr. 3 – Skanzen Veselý kopec

Co už víme...?

V ČR se nachází přes 6 000 sídel, z toho městských sídel je málo přes 600. Městská sídla poskytují více služeb než sídla venkovská. Města a vesnice jsou od sebe oddělené, ale navzájem se ovlivňují. Stavby na vesnicích lidé z měst využívají k druhému bydlení. Ve městech vznikají městské památkové rezervace a na venkově skanzeny.

? Otázky a úkoly k opakování

1. Jak se z hlediska funkce liší město a vesnice?
2. Jmenuj alespoň tři památkové rezervace. Kterou z nich jsi navštívil/a?
3. Vysvětli pojmy suburbanizace a druhé bydlení.
4. Jmenuj některé skanzeny na území ČR. Najdi je na mapě.
5. Jmenuj výhody a nevýhody života ve městě a na venkově.
6. O jakou občanskou vybavenost se bude zajímat člověk, který se chce přestěhovat z města na předměstí? Uvažuj z hlediska teenagera, mladé rodiny a seniora.

Sídla

V České republice je **hustá síť sídel**. Nachází se zde **přes 6 000 sídel**. Naprostou **většinu** z nich tvoří **menší vesnická sídla** (→ obr. 1), **měst** je totiž na našem území pouze lehce **nad 600**. Z měst můžeme v naší zemi vyčlenit pár **velkoměst**, což jsou města s **počtem obyvatel nad 100 000** (Brno, Ostrava, Plzeň...), a také jedno **světové velkoměsto**, **Prahu**, která má **více než 1 000 000 obyvatel**.

Věděli jste, že...?

• Města se v minulosti zakládala především v nížinách a pahorkatínách, u řek, jejich brodů či na křižovatkách obchodních cest.

Obyvatelé měst pracují zpravidla **ve službách** (zdravotnictví, banky, úřady, doprava...) a **v menší míře v průmyslu**. Naopak **pro obyvatele vesnic** je typické, že pracují **v zemědělství**, případně **dojíždějí za prací do měst**. **Vesnice a města jsou od sebe odděleny**, ale mají mezi sebou poměrně úzké vazby. V posledních letech v důsledku **suburbanizace** dochází k prorůstání měst do okolních vesnických sídel a ke spojování sítí dopravních cest. Lidé z vesnic musí do měst za nákupem, lékařem, do školy, na úřady apod. **Městské obyvatelstvo pak vesnická sídla** navštěvuje nejvíce o volných dnech, kdy vesnické domy **využívají k tzv. druhému bydlení** (→ obr. 2) a odpočívají zde, užívají si klid, více zeleně, čistší prostředí apod.

Jednotlivá sídla plní různé funkce. Všechna ale plní **funkci obytnou** a další **funkce se odvíjejí od jejich velikosti**. Čím větší sídlo, tím více plní funkcí. **Města mimo funkci obytnou plní i funkci pracovní, obslužnou, kulturní, administrativní** a další. **Vesnická sídla** mají **též funkci obytnou**, ale funkce **pracovní, obslužná** (obchody, lékař, úřady, školy) je zde **zastoupena minimálně** a někdy vůbec.

Stejně jako chránit přírodu je **nutné chránit i budovy či části měst**. Vznikají tzv. **městské památkové rezervace** – většinou se jedná o historické jádro (centrum) města (Telč, Český Krumlov, Slavonice, Kutná Hora...). Některé památky jsou tak významné, že byly zapsány na **Seznam světového kulturního dědictví UNESCO**. **Významné stavby vesnického charakteru** se označují jako **skanzeny** (→ obr. 3).

